1876. VIII. évfolyam. 19. szám. Csütörtök, január 27.

Előfizetési árak:
Helyben es postan küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szam 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint: a szerkesztőségbe bermentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél.— Egyébütt: a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
A debreczen-vidéki „független ségi párt“ közlönye.
Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint s legolcsóbb árért:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Debreczen, jan. 27.

I.

Most már sürübben kell forditanunk figyelmünket kelet felé, hol mindennap, vagy talán minden órán, ujabb-ujabb változatok merülnek fel, melyek minket mint közvetlen szomszédokat nagyon közelről érdekelnek.

Ha igaz volt az valaha, hogy a diplomatia, nem egyébb, a sziv, a lélek igazi gondolatának ügyes álczázásánál, ugy azt mai napság azoknak is el kell hinni, a kik abban eddig kételkedének.

A török nemzet, illetőleg annak kormánya, vagy hogy még helyesebb kifejezéssel éljünk, a török padisah, szelid odaadással látszik fontolóra venni az európai diplomatia reformjavaslatait, s hogy e reformokat minél nagyobb gyorsaság és biztossággal láttassék keresztül vinni akarni, polyva módra szórja le, régi hü szolgáit a hivatalos polczról, s ujabb, alig ismert ruganyos természetü férfiakat állit a hivatalos dolgok élére, ugy, hogy alig juthat valakinek eszébe, a derék padischah reform törekvéseinek őszinteségét kétségbe vonni.

Azonban, van elég vágott dohánya ő felségének, hogy midőn a politikai fordulatok terén, a ravasz diplomaták mesterfogásait egyik szemével élénk figyelemmel kiséri, ugyanakkor másik szemét azon táj felé forditsa, a honnan a szél bőgő ágyuk füstjét, és harczlármát hoz felséges füleihez. Ma vagy holnap meg fog érkezni a gyors postán utazó Ali, mostári állomására, a honnan azon melegen fogja utnak inditani a gacskói Constat effendit, Cettinjébe, követelni a fejedelemtől, hogy valamennyi montenegróit, kik a herczegovinai harcztéren működnek, rögtön hivja vissza a hospodár, a fülébe sugván egyszersmind azt, miszerint a porta jól tudja, hogy azok a hospodár tudtával és belegyezésével működnek ott. Továbbá, hogy adjon kezességet Nikitza fejedelem Montenegró szigoru semlegességéről. Ellenesetben Muchtár basa befogja keriteni Montenegrót és aztán elfoglalván, fegyveresen megszállja.

Természetes, hogy e lépésben az európai diplomaták roppant veszélyt látnak, mely nagy bonyodalmaknak lenne szülő anyja, s ezt nem is késtek tudatni a nagy vezérrel.

A török porta azonban, azt gondolja, hogy a diplomaták hadd menjenek a magok utján, ők is mennek a magok utján s ehez képest 4 derék tábornok, u. m. Muchtár basa, Achmed Handi basa, Ismail és Effet basák már utban vagynak a montenegrói határ felé. És ezen czélba vett munka, ha a helyszinén létező 24 ezer ember, Anatólia és Jeni serailből 40 ezer főre neveltetik, rövid egy hó lefolyása alatt, az előkészitő munka be lehet fejezve.

A montenegrói sziklás magaslatok mint meg annyi sasfészkek, ezelőtt megközelithetlenek voltak, azonban az általunk már megirt Omer féle hadjáratban a guerilla harcz, e hegységek bevehetetlenségét tökéletesen megczáfolta.

A szerbek a török erélyes cselekvése folytán szorult helyzetbe fognak jutni, melyből ha a törökök erélyes működése lankadni nem fog, a lavirozó diplomatia öles jegyzékei, nem fogják egykönnyen kiszabaditani.

— **A képv. ház** tegnapi ülésén a képviselők nagy számmal jelentek meg. Az ülés egyetlen tárgyát a miniszterelnök válasza képezte Madarász Józsefnek a bank- és vámügyben folyó alkudozásokra tett interpellátiójára. A miniszterelnök kijelenté, hogy az Ausztriával való tárgyalások jelen stadiumában nem tehet semmiféle közlést. A beszéd folyamában az osztrák miniszterek nyilatkozatairól is szólt, s a hang, mely a válasz e részét átlengi, ridegsége által feltünő. A ház nagy többsége (a szélsőjobb is) tudomásul vette a választ, függetlenségi párt azonban Madarász által a válasz tárgyalását sürgeté.

— **A királyföld** közigazgatási rendezésére vonatkozó trvjavaslatokat — mint hirlik — Tisza miniszterelnök rövid idő alatt leteendi a képviselőház asztalára.

— **A magyar kormány** tagjai legujabb határozatok szerint valószinüleg február 10-kén utaznak Bécsbe a két kormány közötti tárgyalások folytatására.

— **A kereskedelmi** törvény életbeléptetése folytán több külföldi biztositó intézet megszünteti magyarországi fiókjait, a mi által a biztositási ügynek csak szoliditása fog terjedni.

— **A kereskedelmi miniszter** Zala-, Somogy-, Baranya-, Bács-Bodrog és Torontálmegyékhez intézett rendeletében a határőrvidék egész területén a marhavész megszünése folytán a határőrvidék ellen elrendelt határzárt megszünteti, s az avval közvetitett szarvasmarha- és nyers terményforgalmat felszabaditja.

— **A szerb kormány** ujabb hirek szerint nem utasitotta vissza a vasuti szerződést az osztrák-magyar kormánynyal, s nem is volt azon helyzetben, hogy ezt megtegye, mert tekintettel a szerbiai viszonyokra, ily tárgyalások nem is kezdeményeztettek.

— **Az 1877-iki közös budget** összeállitására vonatkozó adatok már készen vannak a közös miniszteriumban. A delegátiók az idén april végén Budapesten ülnek össze.

Elkésett hazafiság

A „D. E.“ eléggé nem méltányolható hazafiasággal, neheztelve rovja fel a „Debreczen“-nek, hogy „még soha egy szóval sem bizonyitotta be, hogy a Hajdumegyét illető közóhajt előmozditani akarná“ sat. De midőn ezt állitá, bizonyosan nem rosz akaratból, hanem hirtelenkedésből ragadtatta magát azon téves állitásra. Megvagyunk győződve, hogy nem cselekszi azt, ha tudomásával bir annak, hogy a „Debreczen“ náluknál sokkal előbb, sőt legelőször emelte fel szavát a kérdéses tárgyban. Feleslegesnek tartunk szavainak megczáfolására szót és papirt fogyasztani. Csak arra kérjük, legyen kegyes a „Debreczen“ 1874-ik kedd, julius 14-én kelt 136-ik számának ilyen czimü vezérczikkét elolvasni: „Alakitsunk Debreczen vármegyét.“

Nem tartuuk az ország területén sehol sem a megyék kikerekitésének előleges tervezetében oly ügyesen, hasznosan és minden igényeknek tökéletesen megfelelő modorban történt tervezetet mint a Hajdumegyéé Debreczen székhelyivel. Mit bizonyitott azon örömmel, melylyel azt az illető városok és községek nem fogadták, hanem a szó teljes értelmében felkarolták. Szerintünk nem helyesen emliti fel az „Ellenőr“ Böszörmény városát ellenzékül, mert Böszörményben csak egy piczinyke kis csapat az, mely ezeknek előtte, more pátrio, firól fira, megosztozott a kerületi kényelmes hivatalokon, s most a Hajdumegye megalkotásának esetében meg lesz fosztva örökre azon nem megvetendő jövedelmet hozott kényelmes kerületi hivatalon való atyafiságos megosztozástól. Mert a Hajduvármegyében ő ellenzékiességük a sok derék, képzett és jó tehetségek között, menthetetlenül elolvadnak.

A dolgok ilyetén állásában tehát a „Debreczen“ szerkesztősége már rég időtől fogva, nem látta szükségesnek, egy olyan ügyet ajánlani és védelmezni, mely egy általános közóhaj, tekintetbe nem vehető ellenzés nélkül. A szerkesztőség nem lát a Hajdumegye megszületésének utjában semmi akadályt az illető népség részéről, ha pedig a kormány hivatalos mozanataiból tünnék ki olyasmi, mely e közóhaj megsemisitését czélozná, biztosttva érezheti magát a „D. E.“ az ő jó akaratu, de időtlen figyelmeztetése nélkül is ott fog találni benünket a küzdhomokon városunk érdekében, teljes elszántsággal, ha kell a kétségbeesés harczára.

A mi pedig böszörményi levelezőnknek a többi helyes megjegyzései kapcsában kibocsátott fiatal rajongását Bocskai Hajdukerületének megtartása érdemében, illeti felesleges volna cáfolgatni, mert az oly magános szózat, egy óriás többséggel szemben, észrevétlenül elenyészik, mint a temérdek légürben a sohaj és a kaczaj.

Tiszai Dániel.

Debreczen, jan 27.

Történelmünk lapjait vizsgálva, alig találunk olyat, melyen gyászos esemény, külháboru, vagy belviszály feljegyezve ne volna. A nemzetünk életében válpontokat képező Sajó és Várna, Mohács és Világos után következő idők megtanitották a magyart a szenvedésre, a legsulyosb csapás elviselésére, de oly helyzetet, minőt napjainkban élünk, aligha ért a magyar.

Magyarországot, midőn a másfél századig tartott török rabiga alatt nyögve létéért küzdött, nem fenyegette nagyobb veszély, mint jelenleg. Akkor ellenséggel állott szemben, kinek sisakja le volt eresztve, ki nyilt homlokkal és kijelentett szándokkal támadta meg, karddal és puskával, — de most oly ellenféllel áll szemközt, ki magát barátjának, jóakarójának akarja mutatni, aki nem fegyverrel küzd, mint a becsületes ellenség, — hanem a századok tapasztalataiból vett cselszövények fegyverével, ezerféle nemeivel s ez az ellenség, — aki azt mondja hogy nekünk szükségünk van rá, — ..... a mi kedves negyedfélszázados testvérünk, s önzetlen barátunk, az osztrák.

Nem elégedve meg azzal, — hogy eddig gyarmatja volt országunk, nem elégedve meg azzal, hogy jövedelmeink az ő zsebébe folytak eddig, még ezutánra is szeretné ezt az állapotot fentartani, ami ha sikerülne neki, ez az ország, mely kis hijján egy ezerévig fentartotta magát, a szó szoros értelmében koldusbotra jutna. A gyorsaság melylyel ujabb időkben haladt az anyagi sülyedés sikamlós utain, megkétszereződnék, s a nemzet léte kérdésessé válnék.

Mindezek nagyon könnyen bekövetkezhetnének, ha az ország még tovább engedné, hogy kebelében az osztrák nemzeti bank folytathassa közgazdaságunk s evvel együtt az egyes polgárok gazdaságának tönkre tételét czélzó üzelmeit. Mert mire magyarázható az mit elkövet, midőn bank, hitel és egyébb vállalatainkat, nem különben számos más, egyesek által jó ideig s a krach csapásai daczára is fentartott jó hirü vállalatokat bukni enged ?! — Hát még azon visszás helyzet, melyben Magyarország a közös vámterület folytán van, s mely miatt mig egyrészről pénzügyi tekintetben oly óriási károkat szenved, másrészről ipara és kereskedelme, mielőtt kifejlődhetnék, elnyomatik.?

S mit tesznek a bécsiek velünk szemben, midőn e nemzet kijelenti, hogy a bajok elháritása czéljából a léte kérdéseit képező bank és vámügyben független akar lenni?

Gyüléseznek, izgatnak mindenfelé; a miniszterek magok a hangadók e tekintetben, előjárnak s szitják a tüzet ellenünk.

A képviselőház klubjai ülést ülésre tartanak, s egyhangulag kimondják, hogy Ausztriának Magyarország követeléseiből semmit sem szabad elfogadnia, egy fillér ujabb terhet sem szabad magára vállalni. De nemcsak a politikai clubok, hanem már magánegyletek a dalárdák is kezdenek Bécsben ellenünk izgatni, a mint azt nemrég tartott dalestélyen a Männer G. Verein a Rákóczyindulónak, a magyar nemzet ezen szentelt emlékü dalának, mely iránt minden magyar a kegyeletig menő szeretettel viseltetik, travestálásával, kigunyolásával tette.

Az osztrák felsőház minden pártárnyalata erős phalanxként egyesült Magyarország jogos s mérsékelt követelései ellenében. Alkotmányhüek s a jogi párt minden árnyalata kezet fogva kimondák, hogy Ausztria nem fog a statusquóból egy hajszálnyit sem engedni a magyarnak.

S mit tesz e mozgalmakkal szemben kormányunk? Mélységesen hallgat, nem szól semmit a nemzetnek, sem a végett, hogy tudtára adja, minő ujabb terheket fog rakni vállaira, s minő ujabb áldozatot kellend hozni a közösügy oltárára, sem pedig a czélból, hogy szándékát, a létét eldöntő s nemsokára megoldás alá kerülő nagy kérdések mikénti, mimódoni megfejtése tekintetében vele tudatná.

A kormány két Leibjournálja, a „Hon“ és a félhivatalos Ellenőr váltig iparkodnának e mozgalmat fel sem venni, s olyannak tüntetni fel, mint amilyen az nem, t. i. csekélységnek, jelentéktelennek. De hát ez nem sikerül nekik sehogysem.

Arra, hogy Ausztria parlamentje hatalmas védfalként elhelyezte már magát Auerspergék háta mögött a döntő actióra, a „Hon“ azt mondja, hogy épen ez mutatja az osztrák parlament és kormány gyöngeségét. Pedig épen megforditva van a dolog. A sógorok készen vannak, tudják mit tegyenek, ha eljő a döntő csata napja, mig nálunk minden készületlen, mert nincs meg a kellő egyetértés a nemzet és parlament közt. Mig a nemzet nagy többsége nem késik jogos követeléseinek kifejezést adni, addig a képviselőházban az egyöntetü akarat és elhatározás hiányzik, melyek pedig, hogy jogos követeléseinknek érvényt szerezhessünk a sógoroknál, mulhatlanul szükségesek. Nincs idő a további halogatásra, kell, hogy e kérdések körül tájékozást nyujtó világot nyujtson a kormány, mely mellett a nemzet meglássa, hogy merre van, — vagy lesz forditva szekere rudja; jobbra-é vagy balra, előre-é vagy hátra, vagy hajóját nem irányozzák-é kormányosai valamely zátonyra, melyen fenakadhat, vagy szikláru, melyen összetörhetik az, szóval, hogy tudja, mit várjon a közeljövőtől, jót-é vagy roszat.

E.

— *A magyar fővárosból.* **Királyné** ő felsége a jövő hétfőn utazik Bécsbe. A király elutazása még nincs végkép megállapitva. **Gyulai Pál** ötvenedik születésnapja alkalmából a kolozsvári egyetem bölcsészeti kara e hó 23-án tiszteletbeli tudorrá avatta. **A netalán** bekövetkező árviz esetére a mentés és ápolásban az orvosnövendékek is részt venni készülnek. **A gyorsvonat** Budapestről Bécsfelé ezentul nem reggeli 7 óra 50 perczkor, hanem délután 2 órakor fog indulni. **A „Kintornás családja“** ma kerül szinre a népszinházban. **Egy pénzsóvár** házi ur büntetése. M. F. házi ur vonakodott megadni házmesterének az annak bizonyos szolgálatokért megigért dijat, sőt nem átallott megesküdni arra, hogy ő nem igért semmit. A házmester azonban tanukkal bebizonyitván, hogy ura hamisan esküdött, a tény. törvényszék M. F.-et tegnapelőtt hamis eskü miatt félévi börtönre itélte. **A közoktatási** miniszter Bálint Gábort a mongol-mandsu nyelvekből egyetemi magán tanári székében megerősitette.

Vidék.

— A „Debreczen“ levelezése. —

Sámsom, 1876. jan. 24.

A nálunk ezelőtt nehány héttel, jóraváló, közrendü emberekből alakult, harminczkét tagból álló dalárda tegnap megmutatta a közönségnek, hogy működésének csakugyan van sikere; előadván a templomban két éneket, a hivek teljes megelégedésével, kik nagyon természetesen nem voltak szigoru kritikusok.

Az isteni tisztelet méltóságát emelendő, e dalárda — közbejöhető akadályokra nem számitva — templombani föllépését minden második vasárnapra határozta el, hogy azonban e határozat kivihető lesz-é majd a munkaidő beálltával, kétes, mert az egylet, mint fentebb is emlitém, nagyobb részben földmivelő emberekből áll s hétköznapokon gyakorlati órák nem igen lesznek tarthatók.

Ugyancsak a dalárda február 7-én bált is akar tartani, még pedig a mint hallik, a báli jövedelmet a nagyobb fiiskola tantermének olymódoni átalakitására fogja forditani, — segittetvén az egyház által is, — hogy abból a székek könnyen, rombolás nélkül kiszedhetők és visszaállithatók legyenek. A czél szép s van is reményünk, hogy valósul. Óhajtjuk mi azt annyival inkább, mert akkor lenne legalább egy alkalmas bálihelyiségünk s adandó alkalommal nem járnánk ugy mint a községi tanácsteremben épen tegnap éjjel tartott kaszinó-bálban, hogy t. i. a terem szükvolta miatt, bár vidékről kevés vendégeink voltak, még a nem táncziolókra nézve is valóságos kanikulahőség volt. Ez még csak mehet, de hát mi, a kik igazi tüzzel és lelkesedéssel jártuk a csárdást a falu szépeivel, nekünk jutott keserves sors; most erről, majd arról kaptunk gyöngéd érintéseket, de a melyek e szép czim mellett is elég erősek voltak arra, hogy taktusra igazitott lábainkat kiszámitott mozdulataikból minduntalan kiverjék. A dalárda-bál után polgárbált is fognak tartani.

Csendesen viseltük magunkat idáig, nem voltak nyilvános mulatságaink, most már azonban megkezdődtek, s folytattatni is fognak, csak az legyen a ki járja.

Koppantó.

Budapest, jan. 25.

I.

A ki nem látott valaha országgyülést pártok nélkül, az feltalálja azt Budapesten, ha a látvágy ösztökéli arra, hogy ilyen furcsa parlament látásában gyönyörködjék. Azt hitte minden ember, hogy a csekély kivétellel egyedül magára maradt szabadelvü kormánypárt egy gőzgép gyorsaságával őrli le a közigazgatási bizottságról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

Azonban — borzasztó kimondani is — a szabadelvü atyafiak gondolkozni méreszeltek és a mennyiben a közigazgatási törvényjavaslat 39. és több §§-ai a közigazgatási bizottság felügyeleti jogát kiterjesztették a bíróságokra is, e tényben a közigazgatás és igazságszolgáltatás elkülönitése elvének barátai, e rendelkezésben a birói függetlenség megtámadását látták. Ez aggályok nyilatkoztak a szabadelvü keblekben, és győztek. Maga a belügyér ur is beleegyezett az illető szakaszok módositásába. E módositásokat Markus István ur inditványozta. Ez inditvány elfogadása kérdésénél, a szokásos igen elmaradván, szavazásra került a dolog, melyben Markus István inditványa 82 szóval 45 ellen elfogadtatott. Ennyit a képviselőházból.

— *Vidéki hirek.* **A kolozsvári** gyakorlati gyorsiró-egyletnek alapszabályait a belügyminiszterium megerősitette. **A veszprémi** sóhivatal feloszlattatván, működése mult decz. 31. óta megszünt. **Sümegen** e hó 22-én J. K. postamestert háza padlásán felakasztva találták. Öngyilkosságának oka hihetőleg zavart anyagi körülményei voltak. **Eszéken** egy gyer-

---

A „DEBRECZEN“ tárczája.

ELMOSÓDOTT NYOMOK.

Bünügyi regény 1 kötetben.

Irta: Achscharumoff Miklós.

Második rész: **Julia.**

I.

(Folytatás.)

Soha nem felejtem el ez estét, soha azon jeleneteket, melyekkel az végződött. Szivemet keserüség fogta el; kezeimet összekucsoltam, ajkaimat harapdáltam, mindent elkövettem, hogy magam felett uralkodhassam ... hasztalan! Lealacsonyitva, üzetve, mint egy nyomorult állat, hirtelen kinzóm felé fordultam, reszketve a dühtől következőleg szóltam hozzá, mialatt ajkaimra mosolyt erőltettem.

— Miért mondja ezt nekem Mamán. Nem vagyok többé gyermek, s sokkal jobban értem mint hiszi. Önnek szük e ház, a hol én vagyok és megakar tőlem szabadulni. Igen, elakar küldeni a háztól, hogy utjában ne legyek.

Mialatt e szavakat mondám, Maman nagyra nyitotta szemeit, fájdalmas jajgatásokban tört ki, görcsöket kapott s lehanyatlott a pamlagra.

— Kigyó, kigyó! ismétlé jajgatásai közepette. Háládatlan! Köszivü!

Jól esett látnom szenvedéseit, egyidejüleg beláttam azonban, hogy nagy esztelenséget követtem el. Fájdalom, ily esztelenség nem első, nem utolsó volt életemben.

E pillanattól kezdve reményeim Mamanra vonatkozólag, — megsemmisitve valának és én elhagyatva állottam az élettel szemben. Átláttam, hogy ezután csupán magamra számithatok; önmagamnak kell gondoskodnom magamról, — valamint helyzetemet jól szemügyre venni.

Helyzetem a legrosszabb volt, — s most kezdém érteni csak, mit tesz az, midőn az ember álláspontjából kiesik. Ártatlanul-e, vagy nem — büntetésem iszonyu volt; — örökre számüzve lettem azon körből, melyet gyermekkorom óta sajátomnak tekintettem és mától kezdve helyemet Stevics, vagy hozzá hasonló társaságában kellend találnom.

A lealázás érzetének nagyságát, melyet e gondolat bennem felköltött, alig tudom ecsetelni, mert nem tartozom azon nyomorult lények közé, kik meghunyászkodva hajtják meg fejőkét. Fájdalom helyett keserüséget éreztem, s hitegetni kezdém magam azzal, hogy a mit elveszitettem, egy vagy másképen visszafogom szerezni. Eszközeim ehez nem voltak roszabbak, mint sok másoké: fiatal, csinos, nevelt voltam és — a mi fő — huszadik évemmel már meglehetős emberismerettel birtam.

Bár akadályok, és pedig igen komoly akadályok állottak utamban; az egyik azonban inkább a multban, mint a jövőben létezett és annak nyomait örökre eltörölhetem — mihelyt az oltár elé lépek.

Természetesen nagy árt fizettem érte — saját lealáztatásomat irtam alá, midőn egy oly férfi neje lettem, ki előtt a jó házak ajtai bezárva vannak. Fájdalom, nem volt választásom, és minél többet gondolkoztam a dolog felől, annál világosabban kezdém belátni, hogy ez még nem a legrosszabb. Terhesebb leendett reám nézve az élet, ha nevelőnő leszek, — és legterhesebb akkor, ha szüleimhez térek vissza.

Stevics gyülölt volt előttem és én utáltam őt szivem mélyéből, mert a legkisebbet sem féltem tőle. Hát még a vele való élet?! Először — mondám magamban, egész napon el vagyok foglalva, ugy hogy szabad leszek. Másodszor ötven éves és én husz éves vagyok. Harmadszor előkelő nő vagyok, és vele szemben mindig az akarok maradni; ő pedig egy szolga, és én soha nem fogom megengedni, — hogy e különbséget egy pillanatra is elfeledje. Végre jó társaságokkal van összeköttetésem, s mindent elfogok követni, hogy azokat továbbra is megtartsam.

Az emberek bizonyára nem oly kegyetlenek, hogy megfosszanak attól, a mi nekem drágább az életnél! Csak azt fogják kivánni tőlem, hogy azért a hizelgés pénzével fizessek és ezt tenni fogom. Nem lesz előttem nagy dij — térdhajtva viselem magam azokkal szemben, kikkel eddig egy fokon állottam.... de, hogy ki legyek zárva, azt nem viselhetném el.

Ezen határozattal vetettem magamat másnap Maman lábai elé, késznek nyilatkoztattam magam Stevicshez nőül menni és bocsánatot kértem.

Öt héttel később megesküdtünk.

II.

A ki nem látott még majmot kalitkában, az aligha fog magának fogalmat szerezhetni férjem személyiségéről. Köpczös, kissé görnyedt háta volt, kuszált ősz haja, csaknem csunya szeméig nőtt, melyek lopva tekintettek ki szemüregeikből. De nem óhajtok többet külsőségéről mondani, mert tulajdonképpen az nekem mindegy volt. Egymáshozi viszonyunk, már az első napon igen tisztán alakult.

Stevics nem volt olyan ostoba, hogy üres kézzel vegyen nőül; tudtam, hogy Mamantól pénzt kapott, azt is tudtam, hogy mennyit. Midőn még más követelményekkel is fellépett irányomban, röviden megmagyaráztam neki, hogy teljes követelése már kifizettetett.

Azóta nyugodtan hagyott és én magam sem törődtem vele. Jöttem, mentem a mint nekem tetszett, cselekedeteimről senkinek nem adtam számot és soha sem kisérlém meg, hogy a háztartás ügyeibe beleavatkozzam. Stevics nem is kivánta ezt, mivel jól tudta, hogy ez kiadásait csak növelni fogja. Eleinte egy asztalnál étkeztünk, de ez csakhamar elviselhetlen kezdett lenni előttem. Stevics fukar volt s én nagyon rosz undoritó ételeket kaptam. Panaszkodtam eziránt Mamánnak; ő vállait vonta, megsimogatá fejemet és mosolyogva felelte! „Szegény gyermek! mit tegyek veled? ... ha éhes vagy jer hozzám.“

Hanem hetenkint már kétszer ebédeltem Mamannál, s igy nem akartam gyakori látogatásommal terhelni őt. Stevics ugyan utasitást kapott Mamantól, ő mentegette magát..... mindazáltal a réginél maradt minden.

Életem csakhamar más tekintetben is terhes kezdett lenni. Zsebpénzem, melyet Maman menyegzőm alkalmával ajándékozott, elfogyott és ő nem gondolt arra, hogy tárczámat ujolag megtöltse. Stevicstől természetesen egy fillért sem kaptam, holott társaságokba kellett mennem és számtalan apróbb kiadásaim voltak.

(Folyt. köv.)

kőczöt mutogatnak, ki még csak 7 éves s már is 4 mázsát nyom. Minő lesz ez 30 éves korában?! **Kecskemét** város a f. évre 46,547 frtot szavazott meg tanügyi czélokra. **Alsó-Kubinban** magyar társas kör alakult. **A Niczky-falvai** zendülés véget ért; a jegyző, előljáróság és képviselőség hivatalaikba visszahelyeztettek, a bujtogató Wankler pedig 10 czinkostársával elfogatván, a járásbíróságnak átadatott. **Aradon** egy Oskolás János nevü iparos bankjegy hamisitás miatt elfogatott.

Szinészet.

Szerdán jan. 26-án adatott: „Gauthier Margit, vagy a kameliás hölgy," — Dráma 5 felvonásban, — irta ifj. Dumas S. forditotta Bulyovszky Lilla.

Oly dráma, melynek cselekménye mesteri vonásokban bonyolul és fejlődik a nézö szemei előtt; oly mü, melyben a szereplo személyeknek feladata kifejezni az emberi érzelmeket a jólétben, a fájdalmakat a sors csapásai közepette, a kétszinü és szivü lények szeszélyeit, végre a nyomorteljes helyzetet, melybe hogy jutánk, még azzal sem vigasztalhatjuk magunkat, — hogy nem mi voltunk okai: méltó arra, hogy valamint az itész által nagyobb figyelemben, — ugy a szinész által az alakok személyesitésénel nagyobb gondban részesitessék.

A quantitativ szép, mely iránt a müérzékkel biró nem rokonszenvez annyira, mint a qualitativ szép iránt, csak gröngе nuanceokban nyilvánul e müben, melyben a főalak szenvedélyei által elragadtatva, — nagyvilági pazar fényben él, szeret és szerettetik, s mert szerelme tiszta az ifjuhoz, — kit szeretnie nem szabad: a szerelem kinzó fájdalommá válik bensejében, melylyel a szív örökös harczot küzd, addig mig elgyöngül a test, elgyöngül a lélek, s aztán vége mindennek.

A küzdelem, melynek végén a hősnő elbukik, előttünk folyik le, látjuk boldogságában, látjuk boldogtalanságában, együtt érzünk, együtt könyezünk vele.

Gauthier Margit, Siposné által lön személyesitve. Siposné, kitől a kiváló tehetség, mint már több izben mondottuk, egyáltalában nem tagadható meg, ma nagyon halvány ábrázolását adta a valódi Margitnak. Az álpathos, mely szavalatait jellemzi, élénk s jelentekeny befolyást gyakorolt a hatásra, melyet a közönségben nem nagy mérvben felköiteni képes volt.

Az alak méltóságánái, — egyes mozdulatainá, melyek, miután a benső érzelmek kifolyásai, azokkal összhangzásban is kell lenniök, hiányzott a plastika; összeeséseinél az anatomiai hüség. Hangjával nem tudta eléggé a fájó érzelmeket tolmácsolni; innen van, hogy a közönségben felköltött részvét nem volt oly nagymérvü.

Mindazonáltal, tekintve Siposné gyöngélkedését, mi az előadás folyamán észlelhető is volt, továbbá azt, hogy e dráma csak azelőtt egy nappal lett kiosztva, szereplésétől nem tagadható meg teljesen az elismerés; a hol a tanulmány mellett szorgalom és igyekezet van, nála pedig van, ott az elérni óhajtott siker nem fog elmaradni.

Hanem határozott roszalásunkat kell kifejeznünk a szereposztásra nézve; Szatmárynak minden más, csak épen Duval György szerepe nem való. Mult alkalommal ehez hasonló eljárás már történt, roszaltuk akkor, roszaljuk ezt ma is. — Abonyi Armandot kifogástalanul adta, hanglejtésében sok bensőséggel. Az előadás, leszámitva a báli jelenetet, mely kissé vontatott volt, elég szabatossággal folyt.

UJDONSÁGOK.

*** Vidéki t. előfizetőinket ujolag felkérjük, miszerint előfizetési dijaikat minél előbb beküldeni szivesked-jenek; valamint azon t. előfizetőink, kik a mult évről az előfizetési dijakkal netalán hátrányban volnának, tartozásaikat hova hamarabb megküldeni ne terheltessenek.**

* **Tököly** Sabbas ünnepélyen, mely tegnap a főiskolában megtartatott, igen számos közönség volt jelen. Az ünnepély a megállapitott programm szerint a megjelent közönség közmegelégedésére folyt le.

* **Szinházi hirek.** Bacsó Lujza kisasszony még folyvást gyöngélkedik, orvosa a szinpadon való müködését még nem éngedé meg. Igy történt, hogy a hónapra kitüzött Troubadour helyett Fekete domino fog adatni. — „Debreczeni leánykérők", ez czime azon három felvonásos népszinmünek, melyet Abonyi Gyula, szintársulatunk egyik tehetséges tagja legujabban irt, s mely nem sokára szinre fog kerülni. A népszinmü a Debreczenben s környékén lakó nép életéből van meritve, s mint értesültünk drámai belbecscsel bir.

* **A helybeli** iparos ifjak önképző-egylete betegsegélyzési alapja részére a helybeli czipész-ipartársulat 10 frtot juttatván kezeimhez, midőn annak átvételét nyugtatni kivánom, fogadja a czimzett ipartársulat az egylet nevében legőszintébb hálás köszönetemet. Debreczen, 1876. január 26-án. — Tóth Sándor, egyleti pénztárnok.

* **Beküldetett***) A korcsolya-egylet. választmanyának azon határozata megbotránkoztató, miszerint minden egyleti tag, ki 3 frtot már s a másik ujonnan belépő tag 4 frtot fizetett s a kik nem gondoltuk s nem gondolták, hogy még ezenfelül minden vasárnap 10 krt kell felülfizetni, s igy a 3 frtos tagnak 4 frtba, a 4 frtos tagnak 5 frtba kerül egy évi élvezete, s számitva a többi költségeket, nagyon drága mulatság Debreczenben. Ezt nem azért a 10 krért hozom a közönség elébe, hanem azért, mert ez nem szabatos, nem rendes dolog, s ugy tudom, még az egylet alapszabályaiban sem mutatható fel ezen paragraphus.

*) E közlemény irójával nem vagyunk egy nézeten. A korcsolya-egylet t. választmánya, a 10 kros felülfizetéssel bizonyára nem cselekedett szabályellenes dolgot, hanem ha tette, az egylet helyzetének javitása tekintetéből tette; valamint midőn az üvegcsarnokot épitteté, csak az egyleti tagok és a közönség kényelmét tartotta szem előtt. Szerk.

Azt mondta egy igen tisztelt tisztviselője az egyletnek, hogy igy van ez mindenütt, ezt tagadnom kell, azt mondja továbbá, sok a kiadás, mirevaló volt akkor oly csarnok épitése, midőn az egylet még csak most kezd kapadozni, tessék a 10 kros gyermekjegyet 20-ra, vasáruapokon pedig 25-re emelni, de nem az egylet tagjain srófolni, kik már anélkül is jól megvannak adóztatva.

M. K.

* **Nyilt köszönet.** A debreczeni iparos ifjuság „önképző-egylete" nevében kedves kötelességemnek tartom Kiszel István urnak azon 23 darab értékes könyvért, mit fentnevezett egyletnek ajándékozni szives volt, hálás köszönetemet nyilvánitani. Debreczen, jan. 27. 1876. Báthori Imre, könytárnok.

* **Léderer Ignácz,** nagyváradi születésü volt lapszerkeszto tegnap utazott el szülővárosából Herczegoviniába harcztéri-tudósító minőségben egy fővárosi lap részére. — Tudósító urnak igére.et birjuk, hogy időközönként lapunk részére is irand herczegovinai harcztéri leveleket.

* **Carneval.** Kis-Marjáról M. K. aláirással e hó 24-ről kelt levelet vettünk, melyben két táncvigalom mikénti lefolyásáról értesitenek. — Tér szüke miatt az egész levelet nem közölhetvén, a következőket vesszük át belőle. A N.-Létán f. hó 22-én az ottani olvasókör által tartott táncvigalom kitünően sikerült; a legderültebb kedély s fényessége mellett is fesztelenség uralkodott abban, s a tánczolók jó kedvének csak az ébredező hajnal vetett véget. A jelenvoltak közül különösen kiemelé levelezőnk a bájos Bőthy Irén és Sztakhó Margit kisasszonyokat Váradról, Szőllősről Kiss Lina és Máli, továbbá Létáról Becske Mariska kisasszonyokat és még többeket, talán épen ezért, mert oly erősen volt képviselve a szép nem a valódi értelemben, nem itéli oda egyiknek sem a bálkirálynői koronát. A Kis-Marján e hó 23-án tartott tánczvigalom semmi tekintetben nem maradt hátra a létai mögött, sőt annyiban felülmulta azt, amenyiben a létai bálban jelenvoltakon kivül Debreczenből is többen részt vettek abban. Első helyen felemliti ezután Kiss E. szolgabiró ur nejét, ki ugy kedves modora, mint toilette-je által méltán feltünt s Bőthy Irén kisasszonyt ki a bál királynője volt, továbbá Szabó Zsigmondné ő nagyságát, ki a hölgykoszorunak egyik legszebb virágát képezte.

* **Hamis bankó prést** foglalt le a helybeli rendőrség, Fischer Nándor ur osztrák nemzeti bank helybeli fiók intézetének igazgatója feljelentése folytán. A pés 10 forintos bankjegyekre lett készitve, s a hamisitásában többen vettek részt. F. hó 18-án reggel h. főkapitány vezetése alatt két rendbiztos s a megkivánható hajdukkal n.-váradu. külv. 3486. sz. a. házat meglepvén, a motozás foganatban vétetett. Ennek eredmenye lön, hogy a bankjegy hamisitásra szolgáló eszközök megtaláltatván, lefoglaltattak, s az ott meglepett N.-Kun-Madarasi Varga Bálint és a korcsmáros Pintye György és neje letartóztattak. Varga Bálint és Pintye György vallomásai alapján Borsovay József helybeli lakos is bünrészesnek bizonyult, törvény értelmében szintén letartóztattatott. — A vallomások szerint, Borsovay készitette a gépeket, ő adta a papirost, festéket, sőt a metszésre is ő tanitotta Varga Bálintot, mindezekért kapott Borsovay 380 forintot. — Borsovay beismeri, — hogy a metszésre ő tanitotta Varga Bálintot, azt is beösmeri, hogy a prést, az ahoz megkivántató eszközöket, valamint festéket, ecseteket, furót, kaparókést, tüt, betüket, számokat és vignettáknak való papirosat ő adott, — de hogy mindezeket hamis bankó készitésére adta volna, azt határozottan tagadja, mivel azon papiros bankókészitésre nem is alkalmas. Térszüke miatt ez ügyről többet nem irhatunk ezuttal; a vizsgálat folyamán egyes részleteket lesz alkalmunk még közölni.

* **Megjelent** s szerkesztőségünkhöz beküldetett: Magyar protestáns Figyelmező-nek 1876. január havi I. füzete; szerkeszti és kiadja Révész Imre. A gondosan összeállitott füzet a következő tartalommal bir: I. Pálóci Horváth Ádám, mint magyar református énekszerző. Révész Imre. 1. lap. A vegyes házasságból származó gyermekek vallásának kérdéséhez. Filó Lajos. 15. III. Alistali Farkas Jakab, egy eddig ismeretlen, XVII-dik századbeli iró. IV. Egyháztörténelmi tárcza: V. Eredeti levelezések: Egyházügyi levelek Révész Imréhez. II. Czelder Márton. 51. VI. Egyházi krónika. Németország: Porosz egyetemes zsitat. Baumgarten Hannoverben. Lelkészi fizetés Hesszenben. 54. Helvéczia: Polgári anya-könyvek életbelépése. Vasárnap megülése. 56. Francziaország: A prot. theol. fakultás ügye. Egy angol pap működése 57. — VII. Különfélék: Somogyi Gábor ur alapitványa a debreczeni főiskola javára. 57. Felhivás az Eötvös alap gyarapitására. 58. Sámson nem debreczeni püspök. 58. Miként czáfolta meg a hitetlent. 59. Ismét egy érdekes leleplezés a magyarországi középtanodákról. 59. VIII. Hazai irodalmi szemle: Liszkay. A pápai egyház levéltára. — Kiss Á. és L. Kánonok, — statutumok stb. — Erdélyi ref. névkönyv. 60—62. IX. Külföldi irodalmi szemle: Nehány német protestans folyóirat rövid ismertetése. 62. 64.

Tarkaságok.

— Százados szenny. A mult században Londonban egy korcsmáros oly föltétel mellett hagyá üzletét örököseire, hogy ezek soha ne takaritsanak semmit, sem az épületben, sem magában a korcsmában. Seprővel, törlőruhával a helységben semmiféle tárgyat sem volt szabad érinteni. Azonkivül ki volt kötve a végrendeletben, hogy egy látogatónak sem lehet egy obony (két lat) folyadéknál többet kiszolgáltatni egy alkalommal, legyen az borszesz, rum, avagy sör. Az örökösök meggazdagodtak, mert a szenyfészek sok kiváncsit és különcöt csalt be inni ama poharakból, melyeket 1745. óta soha vizzel nem öblitettek ki. És most nem rég egy másik ily üzlet is volt keletkezőben, azonban a hatóság ugy vélekedett, hogy ily ronda helyiségből ritkaságkép elég egy példány; az uj vállalkozó üzletét betiltotta s erre vonatkozó falragaszait leszakgattatá.

— A mult évben a New-Yorki póstahivatalban volt 4,500,000 holt levél (olyan levél, melynek gazdája nem akadt) Ezekből 34 ezer 799-ben volt pénz, 122 ezer forint értékü; 14 ezer 225-ben volt váltó, utalvány 5 millió forint értékü; 135 ezer 027-ben áruczikk mutatvány, postabélyeg s egyébbféle volt, 3 millió; 740 ezerben nem volt semmi érték.

— A philadelphiai kiállitás alkalmával ugyanonnan egy földkörüli társutazás terveztetik. Az egész utat, mely 5128 mfd 81 nap és egy óra alatt szándékoznak megtenni. Egy jegy ára 2210 frt o. é. Valjon hány vállalkozó akad Magyarországból!

— A polgári házasság mindinkább kezd elterjedni Angliában. Statisztikai kimutatás szerint, mig a 25 év előtt kötött házasságok 87 százalékát pap előtt kötött házasságok képezték, az 1873-ik évben kötött házasságoknak már csak 75 százaléka kötettett pap előtt.

Vig opera ez idényben másodszor.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

V. Bérlet. 18. szám.

Pénteken, 1876. jan. 28-án

adatik:

FEKETE DOMINO.

Vig opera 3 felv. Irta Scribe, zenéjét szerzé Auber, németből forditotta Lengyel Dániel.

Szombaton bérletfolyamban e szinpadon először adatik Bergtől:

A halott-égető egylet

vagy az irgalmas barát.

Életkép 4 felv.

Kezdete 7 órakor vége fél 10-kor.

— **Bécsi tőzsde** jan. 27. (Távirati tudósitás.) Ezüst 104.65, — cs. arany 5.41½; Napoleonarany 9.19½.

Szerkesztői nyilt posta.

— Rév-Komárom G. S. Dehogy nem. Csakhogy nem kisérte kellő figyelemmel. — Épen most is közölve van. A lap a legpontossabban küldetik, a postán tessék utána nézni, ott kell rendetlenségnek történni. H.-Böszörmény. A „Debreczen"- mult évi számai nem kaphatók. H.-Szoboszló. Hát alszik az egész világ? hogy vigalmak s rózsás szerelmek karján hir nélkül ringatjátok magatokat?! J. K. urnak ugyanott. — Az igéret csak szép szó, ha megadják csak ugy jó.

Felelős szerkesztő:
TISZAI DÁNIEL.

HIRDETÉSEK.

BURGER LIPÓT

NŐI és FÉRFI DIVATKERESKEDÉSE

Debreczenben, főpiacz 2139. sz. alatt.

Menyasszony koszoruk

Menyasszonyi fátyolok

Ajánlja a nagyérdemü és t. cz. helybeli és vidéki közönségnek:

Báli tarlatán minden szinben 2.40, 2.80, 3.20, a legfinomabb; organtin minden szinben; továbbá Moull és Creplisst, franczia virágok és legyezők, prágai keztyük 2. 3. s 4 gombu. Legf. franczia miederek 1—1.40, 2—2.80, 3 50.

Női chiffoningek 1.30, 1.50, 1.70, 1.90, 2.20, 2.50, 2.80 kr.
Női hálórekli 1.20, 1.50, 1.70, 1.90, 2.20, 2.60, 3.20 kr.
Női alsónadrágok 1.20, 1.40, 1.60, himzett 1.80, 2 ft, 2.30.
Női alsószoknyák 2.20, 2.40, 2.70, himzett 2.80, 3.20, 3.80.
Férfi szines cretoningek ft 1.30, 1.50, 1.70 kr.
Férfi chiffoningek ft 1, 1.20, 1.50, 1.75, 2, 2.20, 2.60, 3 frt.

Férfi harisnyák és keztyük gyári raktára.

Női harisnyák, keztyük és csinos kötők raktára.

Pipere czikkek u. m.

Selyem és bársony szalagok minden szinben s szélességben Nyakkendőket, nyakfodrok, csipkék, legujabb gallérok és manchetták, Rips és atlasz diszitésnek minden szinben.

2—8.

Legujabb Rojtok

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek

Poszomán Diszek

Nagy választás

Olcsó, jó és czélszerü!

Uj butorraktár.

Debreczenben, Széchenyi-utcza 1808. sz. alatt.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek tudomására hozni, hogy gazdagon ellátott

uj butorraktáromban

mindennemü asztalos és kárpitos mübutorok, ugy legfinomabb mint közönséges minőségüek, nagy választékban kaphatók. — Egyszersmind értesitem a t. cz. közönséget, hogy bármily nemü létező butordarabok készen és részletfizetésre is kaphatók a legjutányosabb árban.

Tisztelettel

Czirinkó Gusztáv.

28 1—2

Titkos betegségek és bőrbajok

gyógyittatnak **RICORD** párizsi egyetemi tanár egyedül biztos gyógymódja szerint,

FOGAK

és azoknak tövei fájdalom nélkül kihuzatnak.

Weisz Gyula,

a budapesti csász. és kir. katona főkórház volt osztály orvosa, kiérdemelt államvasuti és bányamü-orvos által.

Lakik: Miklósntcza Mózes Lajos-féle ház 2079. sz.

371 25—36

Névnapi ajándékok!

A bécsi világ-kiállitáson 1873-ban a legmagasabb kitüntetési érmet nyerte

VERES LÁSZLÓ

arany- és ékszerműves

Debreczenben, főpiacz Szikszay József ur háza alatt.

Ajánlja a nagyérd közönségnek

névnapi ajándékul

alkalmas **arany**- és **ékszerczikkeit** és pedig: legujabb divatu női garniturákat és karpereczeket, női és férfi óraláncokat, medaillonokat, függőket, inggombokat, legujabb divatu női, férfi gyürüket, ezüst-éteszközöket, u. m. evő, kávés- és szedő-kanalakat, késeket, villákat, sótartókat, czukor-szelenczékets egész ezüst étkészleteket 6—12 személyre. — Arany **női órákat** s minden más itt elő nem sorolt, de ezen szakba tartozó tárgyakat a legjutányosabb áron. — Az aranynemüek mind 18 karátos aranyból készültek s hivatalos bélyeggel vannak ellátva.

Egyszersmind van szerencsém a nagyérdemü közönséget értesiteni, — hogy mindenféle **régi aranyat** és **ezüstöt** a legmagasabb árakon vásárlok és becserélek; ugyszintén mindenféle ékszerjavitást s uj divat szerint átalakitását elvállalom s ugy helybeli, mint vidéki mindennemü megrendeléseket a legpontosabban s rövid idő alatt teljesitek.

Tisztelettel:

Veres László,

arany és ékszerműves Debreczenben.

Kiadó tulajdonos: a debreczeni függetlenségi párt.

Debreczen, nyomatott a részvény társ. könyvnyomdájában. 1876.